

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії НТУ «ДП»,

ректор

О.О. Азюковський

« 15 » березня 2024 р.



**ПРОГРАМА**

фахового іспиту зі спеціалізації

**035.041 «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)»**

для вступу на навчання за ступенем магістра

<b>Уміння, що контролюються</b>	<b>Зміст програми</b>
<p>Визначати основні поняття, терміни порівняльної лексикології англійської та української мов. Аналізувати структуру лексичного значення слова як основної одиниці мов та роль його компонентів. Відрізнити слово і лексико-семантичний варіант, полісемію та емоційно-стильову забарвленість. Використовувати синоніми, антоніми, пароніми, омоніми та омографи. Класифікувати слова за походженням та функціональними сферами.</p>	<p><b>1 Лексикологічні аспекти перекладу</b> 1.1 Теоретичні основи порівняльної лексикології 1.2 Семантична структура слова 1.3 Семантична класифікація слів в англійській та українській мові 1.4 Класифікація лексичного складу англійської та української мов за походженням</p>
<p>Визначати стилістичні функції засобів словотвору в англійській та українській мові за параметрами стилістичного та емоційного маркування. Аналізувати функціональний стиль тексту та знати характеристики стилю. Застосовувати засоби передачі стилістичного забарвлення слів відповідно до стильових особливостей тексту, прийоми відтворення композиції тексту відповідно до існуючих стандартів. Використовувати методики передачі стилістичних та синтаксичних фігур.</p>	<p><b>2 Стилiстичні аспекти перекладу</b> 2.1 Стилiстична характеристика функціонального стилю як цілого та її відтворення при перекладі 2.2 Засоби передавання стилістичного забарвлення слів в обох мовах 2.3 Передача в перекладі лексичних засобів та синтаксичних фігур 2.4 Передача композиційних особливостей тексту та порівняння стилістичних функцій засобів словотвору</p>
<p>Проводити граматичний аналіз мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності. Визначати основні поняття, терміни порівняльної граматики англійської та української мов. Аналізувати граматичну будову мов та основні закони, за якими вона розвивається. Порівнювати функціонування граматичних категорій у рідній і іноземній мові. Виявляти спільні та розрізняючі закономірності. Долати граматичні труднощі у мовах, що порівнюються. Перекладати адекватно граматичні явища.</p>	<p><b>3 Граматичні аспекти перекладу</b> 3.1 Ізоморфізм та аломорфізм типологічних властивостей повнозначних частин мови 3.2 Контрастивний аналіз службових частин мови 3.3 Типи синтаксичних відносин на рівні словосполучень 3.4 Синтаксис (прості речення, складні речення) та граматичні трансформації</p>

Уміння, що контролюються	Зміст програми
<p>Аналізувати моделі перекладу, семантичні процеси, які лежать в основі спілкування, синтаксичні рівні та їх одиниці, загальні особливості фахових мов, фахову специфіку побудови текстів, послідовність етапів переходу тексту оригіналу до тексту перекладу.</p> <p>Редагувати та робити аналітичне порівняння перекладу з текстом оригіналу.</p> <p>Використовувати словосполучення та фразеологізми в різних функціональних стилях, лексичні та типові конструкції, що служать для оптимального відображення змісту, стильових характеристик та загального фону при відтворенні оригіналу, знання омонімів, метафор та гри слів (каламбурів), алгоритм перекладу синтаксичних конструкцій.</p>	<p><b>4 Перекладознавчі аспекти перекладу</b></p> <p>4.1 Специфіка оригіналу: оригінал як текст (типи тексту) та оригінал як процес (його інтерпретація)</p> <p>4.2 Перекладацькі трансформації</p> <p>4.3 Переклад слів-реалій, назв та аббревіатур</p> <p>4.4 Переклад як творчість: моделі, засоби, рівні, одиниці та прийоми перекладу</p>
<p>Використовувати загально-лінгвістичну та професійно-перекладацьку компетенцію.</p> <p>Володіти практичними навичками професійної перекладацької діяльності.</p> <p>Здійснювати переклад із застосуванням теоретичних моделей для вирішення перекладацьких завдань з урахуванням взаємозв'язку теоретичного та практичного аспектів.</p>	<p><b>5 Практичні аспекти перекладу</b></p> <p>5.1 Лексичні труднощі</p> <p>5.2 Граматичні труднощі</p> <p>5.3 Термінологічні труднощі</p> <p>5.4 Жанрово-стилістичні труднощі</p>

### Рекомендована література

1. Верба В. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 214 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.
3. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 478 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
5. Володіна Т.С., Рудківський О.П. Загальна теорія перекладу для першого (бакалаврського) рівня. Навчально-методичний посібник. Київ : КНЛУ. 2017. 287 с.
6. Вступ до мовознавства. Програма курсу, система орієнтирів для самостійної роботи, навчальні практичні завдання: посібник для студентів / уклад. О.В. Остапченко. Київ, 2008. 72 с.
7. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз: учбово-методичний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 240 с
8. Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. Вінниця: Нова книга, 2003. 107 с.
9. Коптілов В.С. Теорія і практика перекладу. К.: Юніверс, 2003. 279 с.
10. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підруч. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 543 с.

11. Зимомря М.І., Білоус О.М. Програма теоретичних курсів : Вступ до перекладознавства. Теорія та практика перекладу, Кіровоград, 2001.

### **Критерії оцінювання окремих завдань білета**

Кожне теоретичне тестове завдання білета оцінюється 1 балом, а практичне та завдання на відповідність – 5 балами, виходячи з критеріїв:

#### **а) однобальний теоретичний тест:**

- 0** – вибір варіанта відповіді помилковий або обрано більш одного варіанта відповіді;
- 1** – обраний правильний варіант відповіді.

#### **б) практичне завдання (лексикологічні/стилістичні/граматичні/ перекладознавчі аспекти перекладу):**

- 0** – завдання було залишено без відповіді/ або відповідь була надана з грубими помилками/ або відповідь не належить до суті питання;
- 1** – надано коректну назву/перекладацький еквівалент мовної одиниці (або явища) відповідно питанню, але відсутні її (його) чітке визначення/дефініція та немає власних прикладів/ або надано тільки дефініцію, але вона є неповною/неточною (без назви/перекладацького еквівалента мовної одиниці (або явища) та без належних власних прикладів)/ або наведено тільки власні приклади відповідно до суті питання, але вони містять орфографічні/граматичні/пунктуаційні помилки (без назви/перекладацького еквівалента мовної одиниці (або явища) та без її/його дефініції);
- 2** – наведено тільки визначення/дефініція мовної одиниці (або явища), які цілком відбивають суть питання/ або наведено тільки приклади, які є коректними та не містять орфографічних/граматичних/пунктуаційних помилок/ або надано коректну назву/перекладацький еквівалент мовної одиниці (або явища) відповідно питанню та наведено неповне визначення/дефініція мовної одиниці (або явища)/ наведено неповне визначення/дефініція мовної одиниці (або явища) та надано власні приклади відповідно до суті питання, але вони містять орфографічні/граматичні/пунктуаційні помилки;
- 3** – надано коректну назву/переклад мовної одиниці (або явища) відповідно питанню із повним її (його) чітким визначенням/дефініцією але без власних прикладів/ або надано коректну назву/переклад мовної одиниці (або явища) відповідно питанню із власними прикладами, які не містять орфографічних/граматичних/пунктуаційних помилок, але без відповідного повного визначення/дефініції мовної одиниці (або явища)/ або надано коректну назву/переклад мовної одиниці (або явища) разом із її (його) частковим визначенням/дефініцією та власними прикладами але із орфографічними/граматичними/пунктуаційними помилками;
- 4** – надано визначення/дефініція мовної одиниці (або явища), які цілком відбивають суть питання, та крім того наведено власні приклади, які є коректними та не містять орфографічних/граматичних/пунктуаційних помилок/ або надано коректну назву/переклад мовної одиниці (або явища) відповідно питанню, із власними прикладами без орфографічних/граматичних/пунктуаційних помилок, але визначення/дефініція мовної одиниці (або явища) є частковими/

або надано коректну назву/переклад мовної одиниці (або явища) відповідно питанню із повним чітким її (його) визначенням/дефініцією та власними прикладами, але приклади мають орфографічні/граматичні/пунктуаційні помилки;

**5** – надано коректну назву/переклад мовної одиниці (або явища) відповідно питанню, із повним її (його) чітким визначенням/дефініцією та наведено власні приклади, які не містять орфографічних/граматичних/пунктуаційних помилок.

**в) завдання на відповідність:**

Кількість балів дорівнює кількості правильних відповідностей.

### Структура білета

Білет містить 40 однобальних теоретичних тестів та 12 п'ятибальних практичних завдань та завдань на відповідність, які охоплюють всі змістовні модулі програми іспиту. У підсумку максимальна сума балів білета складає 100 балів.

### Шкала оцінювання білета

Фаховий іспит оцінюється за шкалою 100-200 балів. Мінімальний позитивний результат іспиту за виконання завдань білета (кваліфікаційний мінімум) складає 25 балів. Ця кількість балів відповідає екзаменаційній оцінці 100 шкали оцінювання. Переведення балів за виконання завдань білета вступного випробування до шкали 100-200 виконується відповідно до таблиці 5.20 додатка 5 Правил прийому до НТУ «Дніпровська політехніка». Вступники, які за результатами іспиту набрали менш ніж кваліфікаційний мінімум, позбавляються права участі в конкурсі.

### Приклади екзаменаційних завдань білета

**а) однобальний теоретичний тест:**

When one word possesses more than one lexical meaning, we deal with

- a) polysemy
- b) narrowing
- c) widening
- d) conversion

**б) практичне завдання (лексикологічні/стилістичні/граматичні/ перекладознавчі аспекти перекладу):**

The stylistic device in the sentence “Bill gets down on his all fours, and a look comes in his eye like a rabbit’s when you catch it in a trap” is

- a) simile
- b) epithet
- c) irony

Give the definition of the chosen stylistic device and your own example.

**в) завдання на відповідність:**

Установіть відповідність між групами лексики та прикладами до неї:

1 діалектизми;	А синтаксис;
2 неологізми;	Б жаровня;
3 загальноживана лексика;	В мультимедіа;
4 термінологічна лексика;	Г щодня;
5 власне українська лексика.	Д серце;
	Е перст